Gratis lesplan · Doel 1 · Geen armoede

1 Wat heeft iedereen nodig?

Leeftijd 6–10 · 45 minuten

Illustratie van Noemí Villamuza, uit De bomenvrouw · © Noemí Villamuza

Het verhaal · *De bomenvrouw*

Abril kruipt in haar geheime schuilplek, sluit haar ogen en laat haar fantasie de vrije loop. Zo bouwt ze dit verhaal rond Wangari Maathai. Een vrouw stapt uit de bus aan de rand van een dorp in Kenia waar de bomen verdwenen zijn: de grond is droog en kaal, de vijvers zijn lege gaten, de vrouwen lopen elke dag verder voor brandhout en water, en de kinderen zijn vel over been. Wangari wil niet aan de kant blijven staan. Ze loopt naar het bos met de oudste bomen, vraagt de aarde om toestemming en graaft zeven scheuten uit om in haar tuin te planten. Eerst helpt de oude buurvrouw van de overkant, daarna de vrouwen van het dorp, die van lappen tenten naaien om zaden te laten ontkiemen, terwijl de mannen hen uitlachen. Dan klopt Wangari aan bij de eigenaar van de houtzagerij en bij de plaatselijke overheid. Kan een handvol scheuten een heel dorp veranderen? Het boek sluit af met de echte Wangari Maathai en de Green Belt Movement die zij oprichtte.

Geschreven door Ricardo Alcántara · Geïllustreerd door Noemí Villamuza

Gespreksvraag

Waarom staan er geen bomen meer bij het dorp als Wangari aankomt? Wat is er met de vijvers en beekjes gebeurd?

Leerdoelen

- Minstens 8 plaatjeskaarten sorteren in ‘nodig’ en ‘willen’ en één keuze uitleggen.
- 3 dingen noemen die elk kind nodig heeft om goed te leven (bijvoorbeeld eten, schoon water, een veilig huis, school, zorg).
- Eén manier bedenken waarop een gemeenschap een gezin kan helpen dat niet genoeg heeft.

Dit heb je nodig

- Plaatjeskaarten ‘nodig en willen’ (snel getekend of uit oude tijdschriften geknipt), één set per groepje van 3–4
- Per groepje twee hoepels, bakjes of vellen papier met NODIG en WILLEN erop
- Plakbriefjes of kladpapier
- Bord of flip-over

Kernwoorden

behoefte — iets wat je echt nodig hebt om te leven en gezond te blijven

wens — iets wat leuk is om te hebben, maar je kunt ook zonder

armoede — niet genoeg geld of hulp hebben om te krijgen wat je nodig hebt

delen — een deel van wat je hebt aan anderen geven

gemeenschap — de mensen die bij jou in de buurt wonen, leren en werken

eerlijk — als iedereen een echte kans krijgt

Koppeling met het curriculum

Natuurwetenschappen: Levende wezens en hun basisbehoeften (voedsel, water, onderdak, warmte).

Aardrijkskunde: Huizen en gemeenschappen over de hele wereld; plekken in de buurt die mensen helpen.

Burgerschap: Eerlijkheid, delen en zorgen voor anderen; kinderrechten (VN-Verdrag inzake de rechten van het kind).

Rekenen/wiskunde: Sorteren en eenvoudige turftabellen; tellen hoeveel kaarten er in elke groep zitten.

Taal: Spreken en luisteren: een reden geven met 'omdat'.

UNESCO-competentie voor EDO: Normatieve competentie (nadenken over wat eerlijk is)

Lesstappen

Rugzak voor een onbewoond eiland · 8 minuten

Leerkracht

- Vertel het verhaal van Sam, een kind dat een kleine rugzak moet inpakken voor een lange reis en maar 5 dingen mee mag nemen.
- Laat 10 plaatjeskaarten op het bord zien (water, brood, jas, speelgoedauto, medicijnen, spelcomputer, deken, snoep, boek, voetbal) en laat de leerlingen er 5 kiezen.
- Verzamel een paar keuzes en vraag: 'Waarom heb je die gekozen?'

Leerlingen

- Kies samen met je buurman of buurvrouw 5 dingen voor Sam.
- Geef één reden met 'omdat'.

Sorteren: nodig of willen · 17 minuten

Leerkracht

- Geef elk groepje een set kaarten en twee hoepels of vellen met een label.
- Doe één kaart hardop voor: 'Water is nodig, omdat ons lichaam niet zonder kan leven.'
- Loop rond en stel vragen over lastige kaarten (een jas, een fiets, een telefoon): is het overal nodig, of alleen soms?
- Breng de klas samen: wat hebben alle NODIG-kaarten met elkaar gemeen? Laat ontdekken dat behoeften ons in leven, gezond, veilig en lerend houden.
- Leg eenvoudig uit: in onze wereld hebben sommige gezinnen niet genoeg voor alles wat ze nodig hebben. Dat heet armoede. Het is niet hun schuld, en gemeenschappen kunnen helpen.

Leerlingen

- Sorteer de kaarten samen: om de beurt leg je een kaart neer en geef je een reden.
- Leg kaarten waarover jullie het niet eens zijn in het midden en praat erover.
- Tel de kaarten in elke groep en maak een eenvoudige turftabel.

Klassenquiz over SDG 1 · 12 minuten

eco-heroes.org/nl/trivia/?sdg=1&diff=easy

Leerkracht

- Lees elke vraag hardop voor; geef bedenktijd voordat de leerlingen stemmen door hun hand op te steken.
- Klik het antwoord aan dat de meeste leerlingen kozen, sta dan stil bij de uitleg en verbind die met het sorteren van nodig en willen.

Leerlingen

- Luister naar elke vraag en stem met je hand.
- Leg je buurman of buurvrouw uit waarom het antwoord klopt.

Hoe kunnen we helpen? · 8 minuten

Leerkracht

- Vraag: ‘Wie in onze buurt helpt gezinnen die eten, kleding of steun nodig hebben?’ (voedselbank, goede doelen, buren, school).
- Deel de exit ticket op een plakbriefje uit.

Leerlingen

- Vertel over één helper die je kent.
- Beantwoord de exit ticket en plak hem aan de NODIG-kant van het bord.

Exitticket

Noem één ding dat elk kind nodig heeft en zeg waarom.

Voorbeeldantwoord: Schoon water, omdat ons lichaam het nodig heeft om in leven en gezond te blijven. (Elke echte behoefte — eten, een veilig huis, zorg, school, liefde en aandacht — met een eenvoudige reden.)

Thuis

Laat leerlingen met een volwassene ‘nodig of willen?’ spelen tijdens het boodschappen doen of tv-kijken: om de beurt noem je iets en samen beslis je. Als gezinnen dat leuk vinden, kunnen ze thuis de Eco Heroes Explorer-missie “🧺 Needs vs Wants” (nodig of willen) proberen.

Differentiatie · Ondersteuning

- Gebruik echte voorwerpen of foto’s in plaats van woorden; zet goede lezers samen met leerlingen die steun nodig hebben.
- Geef een zinsbegin: ‘___ is nodig, omdat ___.’

Differentiatie · Verdieping

- Laat leerlingen een kaart zoeken die op de ene plek nodig is en op een andere plek een wens (bijvoorbeeld een warme jas in een koud of een warm land).
- Teken een plaat met ‘helpers in de buurt’ waarop te zien is wie helpt als een gezin niet genoeg heeft.

Succescriteria

- Ik kan sorteren wat nodig is en wat ik wil, en een reden geven.
- Ik kan 3 dingen noemen die elk kind nodig heeft.
- Ik kan één manier noemen waarop mensen elkaar helpen.

Voorzichtig mee omgaan

Sommige leerlingen in je klas leven op dit moment misschien met weinig geld. Vraag leerlingen nooit om hun eigen huis, inkomen of spullen te beschrijven; gebruik in plaats daarvan het verzonnen personage. Houd vast aan de boodschap dat armoede gaat over oneerlijke kansen, niet over mensen die lui of minder slim zijn, en zorg dat niemand hoeft te zeggen bij welke groep hij of zij hoort.

Gratis online, zonder account

- Bekijk de missievideo van Doel 1: **eco-heroes.org/nl/sdg/1/**
- Speel het spelhoofdstuk van Doel 1: **eco-heroes.org/game/?lang=nl**
- Speel de quiz van Doel 1: **eco-heroes.org/nl/trivia/?sdg=1**
- Lees de gratis leesgids: **eco-heroes.org/nl/library/the-tree-woman/**
- Lespakket Doel 1: **eco-heroes.org/nl/teachers/goal-1-pack/**

Bronnen

- UN — Goal 1: End poverty in all its forms everywhere (Engelstalig) — https://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/
- UNICEF — Child poverty (Engelstalig) — https://www.unicef.org/social-policy/child-poverty
- UN Convention on the Rights of the Child (OHCHR) (Engelstalig) — https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child

© 2026 Eco Heroes International SL · CC BY-NC-ND 4.0 · creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/